

APRIL 1989
NUMMER 4

losse verkoop f 4,95

DISCO DANCE

inclusief
PRE-RADIO MAGAZINE
10 JAAR DISCO-DANCE

DEPECHE MODE LEGDE DE EERSTE STEEN VOOR HOUSE

*Interviews met S-Express,
Paula Abdul en Selena*

Mariska van Kolk: zingende deejay

Werken als deejay in Spanje

Produktnieuws, hitlijsten, aktueel nieuws,
8 pagina's plaatrecensies en nog veel meer

Lokale radio en dance music

De nieuwe programmering van WAPS uit Amsterdam (dagelijks van 9 tot 21 uur, 105.5 op de kabel of 107.9 op de antenne) draait inmiddels op volle toeren en de disco-dance liefhebbers worden voortreffelijk geserved.

Zo is er bijvoorbeeld iedere zondag van 12 tot 6 de Sunday Club van Rob Boskamp en Rene de Leeuw, boordevol remixversies, nieuwe import en de huidige toppers op house, hiphop, R&B soul en new dance gebied. Rob en Rene zijn doorgewinterde rotten in het vak, de één als IMC-medewerker, Disco Dance reporter en deejay overal in het land, de ander als Attalos-medewerker en Decibel-coryfee. Een duo dat op iedere party en bij alle optredens van belang aanwezig is. Ze maakten ook samen het hiphopbladje Chill Out.

Naast hun 6 uurtjes radio opereert er nog een andere club via WAPS, namelijk de al jaren bestaande Freak Mix Club, iedere vrijdag van 19 tot 21 uur. Aangevoerd door DJ All Star Fresh en Dick Macey dondert er twee uur lang rap en hiphop uit de speakers, aangevuld met rare grooves en funk. Dankzij de goede internationale kontakten van beide presentatoren zijn ook in deze twee uurtjes veel primeurs te horen.

In meer steden
En dit zijn dan nog maar twee

voorbeelden van het WAPS aanbod, want er zijn veel meer uurtjes die met dezelfde muzieksoorten gevuld worden. En zoals het in Amsterdam gaat, gaat het inmiddels in veel grote steden: Utrecht heeft Midstad Radio, waar de importservice van Karelje voor de aktualiteit zorgt gedurende minimaal 4 uur per dag en zo zijn er ook voorbeelden in Rotterdam, Den Haag, Leiden, Amersfoort en ga zo maar door.

Oproep

Disco Dance zou graag eens een compleet overzicht van dit soort programma's van lokale zenders maken, en daar kunnen we de hulp van de lezers goed bij gebruiken. Meld dus de favoriete programma's plus tijden en golflengten bij jou in de buurt aan de redactie van Disco Dance en wij plaatsen zo snel mogelijk dit landelijke overzicht. □

B & M PRODUKTIES

DE WVC DEMO

ZEEBURGERPAD 33

TEL: 020-6653551

1019 AA AMSTERDAM

Voorbeelden van jingles en commercials die aan alle eisen van de mediawet voldoen staan op de WVC demo van B&M Produkties.

Maak nu f 20,— over op giro 2473427
t.n.v. B&M Produkties Amsterdam,
na ontvangst van uw geld sturen
wij u de democassette zo snel
mogelijk toe.

Digital

**SOUND
EFFECTS**

DISCO DANCE
30

Lokale Omroep-bereik

Een paar weken geleden verscheen in het Haarlems Dagblad een bericht waarin melding werd gemaakt van een soort aanslag op Regionale omroep R.O.S. uit IJmuiden. Medewerkers van WAPS Amsterdam zouden de antenne-mast van R.O.S. omgeknipt hebben. Twee dagen later verscheen een rectificatie; het ging niet om medewerkers maar om sympathisanten. Inmiddels was de dader gearresteerd en op de vraag hoe hij tot deze daad gekomen was luidde zijn antwoord: "Omdat ik WAPS niet kan ontvangen als de R.O.S. uitzendt..."

De situatie is als volgt: sinds eind vorig jaar worden de uitzendingen van WAPS radio niet alleen doorgegeven via het kabelnet van Amsterdam, maar ook via een heuse zender. Frequentie is 107,9. Het toeval wil dat de frequentie van R.O.S. slechts 100 khz afwijkt van die van WAPS; 107.8. Gevolg is dat beide zenders elkaar in grensgebieden hevig storen.

Vreemde situatie

In Amsterdam is R.O.S. niet te ontvangen. Omgekeerd echter is WAPS met wat verstand van zaken in IJmuiden nog wel te horen. Dat is voornamelijk te danken aan de enorme antenne-hoogte van de WAPS-zender. Die hoogte zorgt er trouwens tevens voor dat het signaal zo'n beetje over Amsterdam heen vliegt. Op de Dam is het niet of nauwelijks te horen.

Een vreemde situatie. Je mag toch verwachten dat een zender van een lokale omroep zijn eigen gebied bestrijkt, en niet buiten de stad luider doorkomt dan erbinnen. Radio-golven trekken zich niets aan van stadsgrenzen. Een lokaal omroepsignaal dat in Amsterdam uitgezonden wordt is in Haarlem nog heel goed te beluisteren. Een signaal uit IJmuiden is op zich ook goed te beluisteren in Haarlem. Tenzij de frequenties zo dicht bij elkaar liggen dat een normale ontvanger het niet meer kan scheiden. Dat is dus precies het probleem met de 107.8/107.9.

Station Haarlem

Haarlem zelf heeft Station Haarlem. Deze lokale omroep lijkt wel gerund te worden door lopende archiefkasten; Droge informatie, die saai gebracht wordt, bij voorkeur door mensen zonder Radio-ervaring. Zo klinkt het althans. Er zijn uitzonderingen; Wim Rigter van de VARA presenteert een leuk programma op Station Haarlem en er zijn nog wel een aantal programma's die met veel enthousiasme gemaakt worden. Frequentie van dit station is 105.1. De antenne staat ergens in de binnenstad op een hoogte van een meter of twintig. Station Haarlem is daardoor alleen in het centrum te horen. In het Noordelijk stadsdeel gaat het nog wel, maar probeer vooral niet in Heemstede (H'lem zuid) naar Station Haarlem te luisteren, dat gaat niet. Station Haarlem heeft

inmiddels toestemming gevraagd een mast van 36 meter te mogen plaatsen. Mocht die niet gegeven worden, dan zal naar een andere oplossing gezocht moeten worden. Zeker is dat het signaal binnen een aantal maanden overal in Haarlem goed te ontvangen zal zijn. Eén van de lokale zenders van Amsterdam heeft als frequentie 105.2. Dat signaal is nu op de meeste plaatsen in Haarlem goed te ontvangen, alleen in de binnenstad en in Noord is het wat

minder. In Heemstede (H'lem zuid) gaat het prima, nog wel.

Onderzoek

Toen een aantal jaren geleden in Nederland werd besloten dat lokale omroep een kans moest krijgen, werd er meteen onderzoek verricht naar het technische hoe-en-wat van de zenders. Wat moest het vermogen worden, de maximale antennehoogte werd bepaald en door middel van een heel ingenieus systeem van driehoeken konden frequenties meerdere malen gebruikt worden...

Zou de computer gecrashed zijn...? Is er koffie over de formulieren gegoooid, waardoor ze onleesbaar geworden zijn...? Lokale omroep moet binnen haar verzorgingsgebied goed te ontvangen zijn. Haarlem hoort niet bij het verzorgingsgebied van Amsterdam, en ook IJmuiden is een gemeente op zich, maar iemand in Halfweg, die naar de minderheden-radio op 105.2 wil luisteren kan dat over een paar maanden wel vergeten. En Halfweg heeft geen eigen lokale radio. □

TEEVEE 10 EERDER OPERATIEF DAN KONKURRENTIE?

Nederland twee wordt sinds het derde net bestaat gevuld door voornamelijk TROS, AVRO en VOO. Deze omroepen zouden op den duur commercieel uit moeten gaan zenden. Ook Willem van Kooten (Cable 1) was bezig met het opzetten van een commercieel televisie-net. Jelgersma, initiatiefnemer van Radio 10, heeft inmiddels vergevorderde plannen voor een commercieel tv-station; TEEVEE 10.

De konstruktie zal hetzelfde worden als die van Radio 10. Weinig creatief maar wel verstandig; Waarom zou je het wiel

gaat zenden. Films die voor het grootste deel hetzelfde zullen zijn als de films die Filmnet uitzendt; "Die filmprogramma's die wij uitzenden dienen ook om de belangstelling voor Filmnet te vergroten. Juist Jelgersma, die in de tijd dat hij niet met TEEVEE-10 bezig is, zijn brood verdient als adviseur van Esselte, exploitant van Filmnet. TEEVEE-10 mijd de concurrentie door alleen overdag uit te gaan zenden. De programma's beginnen om 4 uur 's-ochtends en duren tot 4 uur 's-middags. De eerste uren zijn gericht op de zakenman. De latere op thuisblijvers en bejaarden. De reklamewereld denkt dat er in Nederland maar plaats is voor één commercieel TV-station. Gelukkig is Jelgersma er heilig van overtuigd dat het ATV-project niets wordt. "Als het erop aankomt gebeurt er niets. Er is voor het plan 200 miljoen nodig, belachelijk, ik doe het voor de helft minder". Als alles goed gaat zendt TEEVEE-10 vanaf 1 oktober van dit jaar al uit. Als alles goedgaat, want wat dat betreft zij al die satelliet-plannen net zo onduidelijk als de beslommeringen rond de antenne van Radio 819. "Fiets" op 1 oktober voor de zekerheid even over de kanalen van de Eutelsat-transponder. Je weet maar nooit... □

foto: Jacques Ramakers

Peter Jelgersma: geen 200 miljoen nodig.

voor een tweede keer uitvinden... Erger is, dat er ook programmatische weinig nieuws te verwachten valt. De uitzendingen zullen voornamelijk bestaan uit informatie en pret. Officieel heet dat: Human Interest. Het komt er op neer dat TEEVEE-10 veel films, praatprogramma's en info-blocks uit

door Peter Rijsenbrij

En, nog last van een lagedrukgebied en een kapotte barometer? Nee, dan herinner je je vast nog wel april '88. De start van RADIO 10 was een feit en vanaf de eerste dag van die maand schalden de programma's live vanuit Amsterdam door de ether. Vanaf dat moment neem je files, hondepoep op de stoep en weggesleepte auto's voor lief. Als je maar radiootje kan maken, elke dag weer. Al snel probeert iedere 10-medewerker op elkaar in te spelen. Een week- en weekend-team verzorgt 24 uur met een heus nieuws-team de uitzendingen. De ommezwaai in de voorheen grijze radiomassa is gemaakt.

April 1989, een jaar na dato. het ingaan van de zomertijd verstoort een ogenblik je ritmiek, maar al snel wen je alweer aan het feit dat na een slappe winter de zomer voor de deur staat. De tijd vliegt! Als de dag van gisteren herinner ik mij een 10-team dat bukkend onder de bruggen van Amsterdam, met een platbodem over de grachten voer. Het was 30 april, Koninginnedag. Het toen nog onschuldige 'RADIO HART VAN NEDERLAND' werd wakker geschud. Het was een succes, dus dit jaar doen we 't weer.

Klein voorbeeld natuurlijk in een stormachtig radiojaar. Tezamen met tientallen medewerkers als Eddie Keur, Jeroen Soer, Ferry Maat, Ron Bisschop en vele anderen, proberen we zoveel mogelijk luisteraars te trekken.

Zo zoetjesaan heeft alles in de studio en op kantoor zijn vaste stek gekregen, behalve de schilderijen.

Het aantal plaatsen waar 10 te ontvangen is, groeit met de dag. Meer dan drie miljoen aansluitingen is het gevolg en nog altijd worden het er meer.

Voordat het signaal van 10 de studio uitgaat en via telefoonlijnen terechtkomt in het Belgische Liedekerke, om vervolgens opgestraald te worden naar de ECS 1 satelliet, passeert er voor de luisteraars ongemerkt een heleboel. Het alleen maar draaien van plaatjes behoort tot het land der fabelen.

Voorbereidingen, telefoonlijnen checken, spelletjes bedenken, CD-spelers lief aankijken, prijzen versturen, Buma's, montages, spots en de adverteerders. Radio 10 in 24 uur het klokke rond, dag in dag uit. Met de enige echte Soulshow van Ferry Maat op woensdag van 18.00 tot 20.00 uur. Per vliegtuig arriveren kort voor de uitzending de importplaten.

Wie overigens onze activiteiten op de voet volgt, zal ongetwijfeld het bestaan van het 10-panel niet ontgaan zijn. Een luisterrijk initiatief dat de luisteraars in de gelegenheid stelt om hun reacties en opmerkingen te plaatsen. De pro's en de cons worden door ons doorgevoerd. Een panel dat uitmaakt hoe de programma's klinken, dat is echt uniek.

Onze postbus nummer 910, 1000 AX Amsterdam verwacht ook jouw kaartje, want hoe meer zielen... Laat Tante Pos maar overuren maken en onze telefoons rinkelen. We ontwikkelen ons graag, samen met jou. Prettige radiomaand en tot horens, ciao, ciao!

Nu uit op CD en Cassette!

CD 35,- **RADIO**
Drie kwartier kippevel!

Nieuw, van Top Format Productions. De Demo '89. Een spectaculaire Pan-European Jingle Junction! Hot Rockin' als altijd maar nu met nóg meer pakkender en verrassender items dan ooit. 30 minuten lang talloze voorbeelden en stijlen van Radio Jingles uit heel Europa. Natuurlijk ook uit Nederland (TROS, Veronica, AVRO-3, Lok./Reg. stations, Radio Tien, Sky Radio e.v.a.)

Bovendien een 15 minuten durende presentatie van onze Production Music & Sound Effects Libraries.

Stuur f 25,- / f 35,- in een envelop naar onderstaand adres of maak het desbetreffende bedrag over op girorekening 4149494 t.n.v. Top Format BV, Haarlem onder vermelding Demo '89 Cassette of CD.

TOP FORMAT productions b.v.

An exclusive original service to the broadcast & advertising industry.

P.O. Box 6040, 2001 HA Haarlem,
Tel. 023-320640/310522/318353.
Telefax 023-315473. Telex: 41605 tkom/top/nl.

FREE MAIL MAGAZINE

DISCO DANCE
35

LOKALE RADIO: DEN HAAG VANDAAG

nm
FREE RADIO MAGAZINE

door Jan Palmer

Natuurlijk heeft ook Den Haag zijn lokale radio. Stad Den Haag zendt uit via lokatel en de piraten moesten het onderspit delven. Hofstad Radio is legaal geworden en Radio Centraal wacht gespannen een proces af.

Hoe populair was Hofstad toen het nog illegaal was en hoe ziet Radio Centraal de toekomst voor zich. Een ontmoeting met representanten van beide radiostations.

Sinds 1 april 1989 moet de vroeger zo populaire piraat Hofstad Radio weer te beluisteren zijn. Op een kanaal van de overkoepelende organisatie 'Lokatel' (Haagse Salto) beschikt Hofstad over slechts vier radio-uren per dag. Zal de populariteit die Hofstad vroeger als piraat heeft gekend op legale wijze worden geëvenaard? Met een documentatiemap vol krantenartikelen en foto's blikt Rick van Breemen terug naar een glansrijk verleden.

kwelijk te nemen is. Hij heeft vrijwel alles over onze organisatie verteld. Dat was voor ons aanleiding om ermee te stoppen. Hofstad Radio is als piraat begonnen in november 1980. Onze eerste medewerkers waren afkomstig van de HIRO (Haagse Illegale radio Omroep) en van de oudste Haagse piraat Radio Centraal. We hebben toen de koppen bij elkaar gestoken en wilden meer dan telefoon-spelletjes houden of mensen de groeten aan elkaar laten doen. Hofstad

hebben daarom maar meteen een 'Harry' (legerzender) aangeschaft. In die tijd was Hofstad te ontvangen tussen Antwerpen en Amsterdam. Al deze ingrediënten: hard, lekkere muziek met veel 'gouwe-ouwen', en goede disc-jockey's, maakten Hofstad binnen zes weken razend populair in de Randstad. Al snel werden we er door de RCD uitgehaald. Er zouden nog vele keren volgen".

Will wilde wel

"In deze beginperiode werd in Amsterdam Radio Unique opgericht. Hofstad heeft met Unique een prima samenwerking gehad. Unique was toen enkel nog op het Amsterdamse kabelnet te ontvangen. Vanuit hun studio op de Vrijheidslaan braken ze via het Okura hotel in op het kabelnet. 's Nachts werd op Unique het programma van Hofstad uitgezonden en het programma van Unique was 's nachts in Den Haag te horen. Later, toen Unique vanaf de beruchte 110 meter hoge schoorsteen uitzond, waren Unique en Hofstad tot ver in Zeeland op twee frequenties te ontvangen: 98.1 Mhz, en 97.8 Mhz. We waren beide ontzettend populair. Ruud Hendriks (ex-Unique) had bij Veronica op zolder een antenne geplaatst, zodat hij ook in Hilversum naar Hofstad kon luisteren.

Heel veel medewerkers hebben via Hofstad hun weg naar Hilversum gevonden. Will Luikinga heeft zijn spelletje 'Will wil wel' voor het eerst gepresenteerd op Hofstad. De gewonnen prijzen, bijvoorbeeld spijkerbroeken, konden de luisteraars dan bij onze adverteerders afhalen. Later deden geruchten de ronde dat de RCD de studio van Luikinga in beslag wilde nemen, Will is toen maar opgestapt en heeft zijn spelletje bij Veronica ondergebracht.

Wessel van Diepen heeft ook bij ons gedraaid, evenals Adam Curry, die toen nog John Holden heette. Bart van Gogh, nu producer bij Top Format, heeft vanaf het begin bij Hofstad gewerkt en Rick van Veldhuizen en Jeroen van Inkel hadden we horizontaal geprogrammeerd. Vul de rest zelf maar in. Hofstad Radio was de bakermat voor vele disc-jockey's".

Zilveren Hofstad Trofee

"In 1981 heeft de VARA een wedstrijd georganiseerd 'Het Beste van de Piraten'. Hofstad Radio heeft daar aan meegedaan en de tweede prijs gewonnen.

De vroegere studio's van Hofstad.

"In het begin van 1987 zijn we vrijwillig met de illegale uitzendingen gestopt. Een van onze medewerkers was op basis van het omstreden wetsartikel 140 aangehouden. Hij is volledig 'doorgeslagen', iets dat hem niet echt

was de eerste die het aandurfde 24 uur per dag uit te zenden, de eerste met eigen nieuwsuitzendingen en de eerste piraat met een op maat gezongen-jinglepakket.

We wilden een flitsende start maken en

DISCO DANCE

36

TROS werft leden op piratenradio

Hilversum — De TROS werft sinds enkele dagen leden via piratenzenders in de grote steden. Bij Radio Hofstad in Den Haag en bij enkele Rotterdamse en Amsterdamse radiostations is inmiddels zendtijd gehoord. TROS-directeur Cees den Daas is zich er niet van bewust dat zijn omroep een strafbaar feit pleegt.

Dat was best leuk allemaal, maar wij wilden op onze beurt de omroepen ook uitdagen. Om de omroepen aan dezelfde criteria te toetsen hebben we toen ook een wedstrijd georganiseerd: 'Het Beste van de Zuilen'. We hebben de omroepen gevraagd of hun programmamakers een band konden maken waarin zij hun creativiteit de vrije loop konden laten. De winnaar zou dan de 'Zilveren Hofstad Radio Perfectie Trofee' ontvangen, plus een uur zendtijd op Hofstad. Vooral Veronica heeft enthousiast hierop gereageerd. De TROS zag echter ook mogelijkheden om leden voor hun omroep te werven via Hofstad. Omdat de omroepen in die tijds slechts beperkte reclame mochten maken voor hun omroepgids, huurde de TROS daarom zendtijd bij ons. Dit heeft nog op de voorpagina gestaan van het Algemeen Dagblad. Maar ook VARA's 'Achter het Nieuws' en de actualiteitenrubrieken van de KRO en Veronica besteedden aandacht aan Hofstad. In 'De Grote Verwarring' hebben we nog twintig minuten zendtijd gekregen. In oktober 1981 stonden er vier 'full-colour' pagina's over Hofstad in de Muziek Expres, en Elseviers Weekblad meldde dat Hilversum 3 Den Haag niets meer kon bieden; want Den Haag had Hofstad. Toen in 1987 iedereen strafbaar werd gesteld die medewerking verleende aan illegale instanties op basis van wetsartikel 140, is Hofstad vrijwillig gestopt. Nu we legaal zijn geworden hopen we hetzelfde te bereiken als vroeger... hoewel ik dat niet zo snel meer zie gebeuren'. Radio Hofstad is op de Haagse kabel te horen op 95.9 FM, iedere dag van 10.00 tot 14.00 uur en 's zondags van 10.00 tot 18.00 uur. Het lag in de bedoeling op 1 april van start te gaan, maar de mogelijkheid bestond dat i.v.m. de huisvesting van Lokatel dit iets later zou gebeuren.

Radio Centraal

Volgens onlangs verschenen publicaties in diverse landelijke dagbladen, kan het probleem van de radiopiraat ieder moment weer opbloeien in Den Haag. Verschillende illegale stations zouden proberen opnieuw in de ether te komen. Mr. F. Bannier betoogde namens de STER, de NOS en de tijdschrift- en dagbladuitgevers dat dit kan worden voorkomen door de adverteerders op piraten aan te pakken. Hans (liever zonder achternaam), woordvoerder voor Radio Centraal, weet hier niets van af. "Bij ons proces zijn ook onze adverteerders betrokken. Nog voordat de RCD ons eruit haalde zijn de adverteerders door de RCD geïntimideerd. Men betichtte de adverteerders ervan dat zij schuldig waren aan kankerverspreiding, doordat ze meewerkten aan een zender die een hoogfrequent signaal uitzond. Veel adverteerders zijn we hierdoor kwijtgeraakt. Maar je moet wel knettergek zijn als je nu nog een piraat begint in Den Haag. Er is hier niemand die nog een zender aan durft te zetten. Er wordt met spanning gewacht op het proces in de 'Centraal-zaak'. Enige tijd terug heeft een piraat het nog geprobeerd; Radio Excellent meen ik. De

medewerkers aangehouden. Men heeft Centraal duidelijk als voorbeeld gesteld. Twee maanden later zou hetzelfde in Amsterdam gebeuren. Bij ons zijn de kleinste details, zoals papiersnippertjes met aantekeningen, in beslag genomen. We zijn permanent in de gaten gehouden. Uit het procesverbaal blijkt dat sommige mensen 24 uur per dag zijn geschaduwd. De moeder van een van de medewerkers bracht regelmatig pannenkoeken. Zij is aangehouden en ondervraagd. Evenals de timmerman die na elke RCD-inval bij ons een nieuwe deur inzette. Die man heeft vier dagen in hechtenis gezeten, terwijl deuren inzetten het enige was dat hij voor Centraal deed. Nu waren die deuren wel belegd met 7 mm staalplaat. Iedereen die ook maar iets met Centraal te maken had werd aangehouden.

Ook de jingleproducenten Ziaja & Dorst en Sound & Vision zijn bij het geheel betrokken. Tegen Top Format loopt meen ik nog een onderzoek".

Radio Monique

Bij de verhoren zijn ook de namen genoemd van Radio Monique medewerkers. Men wist waar en hoe de bevoorrading van het schip plaatsvond en wie achter de organisatie van

eigenaar is vervolgens onmiddellijk vier dagen vastgehouden. Zodra je in Den Haag iets in die richting onderneemt, wordt er een onderzoek ingesteld op basis van artikel 140".

RCD-inval op 5 plaatsen

"Toen Hofstad Radio vrijwillig zijn uitzendingen stopte, zijn wij gewoon doorgegaan. Centraal was de oudste piraat in Den Haag, dat geef je nu eenmaal niet snel op. In augustus 1987 heeft de RCD bij Centraal op vijf verschillende adressen tegelijk een inval gedaan. Een week daarna zijn alle

Monique zaten. Radio Monique is toen snel gewijzigd in 'Radio 819'. Hofstad Radio mag echt van geluk spreken dat ze er tijdig mee gestopt zijn. Nu had Hofstad ook geen last met de fiscus, want zij droegen netjes belasting af. Centraal werkte nog wel eens met valse facturen. We verwachten dat ons proces in juni plaatsvindt, maar niemand van ons heeft al een dagvaarding ontvangen. Mogelijkheden om ook legaal te worden zijn voor Centraal uitgesloten. Hofstad draait de 'Gouwe Ouwen' en Stad Den Haag neemt het disco gedeelte voor zijn rekening. Voor Centraal zal er voorlopig geen plaats zijn. Misschien in 1992?" □